

Nazwiska kobiet

Autor: Halina Karaś

Nazwiska kobiet w gwarach tworzone są niejednokrotnie w inny sposób niż w języku ogólnopolskim. Nazwiska kobiet zamężnych najczęściej powstają od nazwisk w postaci męskiej za pomocą przyrostków:

ka: Hycnarka, Grybośka, Karaśka, Klesycka, Malarka, Mrucka, Ryndocka (< od nazwisk Hycnar, Gryboś, Karaś, Klesyk, Malarz, Mruk, Ryndak), -owa: Karasiowa, Grybosiowa, Mrozowa, Bajorkowa, Dutkowa (< od nazwisk Karaś, Mróz, Bajorek, Dutka), -ina: Czajczyna, Lijanina, Kawina, Przybylina, Rosparzyna (< od nazwisk Czajka, Lijana, Kawa, Przybyła, Rospara), rzadziej ula (np. na Podhalu i na Śląsku): Dutkula, Sikorula (< od nazwisk Dutka, Sikora); -icha: Baturlicha, Kowalicha (< od nazwisk Baturla, Kowal). Przyrostek icha jest w nazwiskach kobiet dwufunkcyjny – może oznaczać zarówno żonę, jak i córkę (częsty na wschód od Puław i w polszczyźnie południowokresowej). Formy nazwisk typu: Dutkowa, Mazgajowa, Wójcina, Lijanina z pochodzenia są formami przymiotnikowymi. Nazwiska dziewcząt i kobiet niezamężnych najczęściej są tworzone formantem -anka (-onka): Lijanionka, Kawionka, Kantorzonka, Mazurzonka, Firlecionka, Fuglonka, Piłusionka, Słocionka (< od nazwisk męskich Lijana, Kawa, Kantor, Mazur, Firlit, Fugiel, Piłuś, Słota) w południowej i północnej części Polski oraz ę: Czyżę, Lipię na Śląsku, ponadto przyrostkami -ka, -icha, -ula, które służą też do tworzenia nazwisk żon. Często powyższe sposoby tworzenia nazw kobiet mają nacechowanie ekspresywne.